

Postizanje EU ciljeva emisije za 2030:

Moguća misija?

**Problem viška obnovljive energije
u sistemu**

**ACER: Ima li EU dovoljno izvora električne
energije da zadovolji svoje buduće potrebe?**

**Belgijski mehanizmi kapaciteta
pod lupom EU**

**Bugarska: Od 1. oktobra samo
domaćinstva na regulisanom tržištu**

**ACER:
Većina transevropskih energetske projekata
alocira troškove na teritorijalnoj osnovi**

**Gasprom: Ove godine u Evropu 170 mlrd m³
gasa po ceni od 130\$**

EK otvorila dubinsku istragu o belgijskom mehanizmu kapaciteta	OVDE
Analiza Evropske komisije o mehanizmima kapaciteta	OVDE
Postizanje EU ciljeva emisije za 2030: Moguća misija?	OVDE
Problem viška obnovljive energije u sistemu	OVDE
ACER: Ima li EU dovoljno izvora električne energije da zadovolji svoje buduće potrebe?	OVDE
Bugarska: Od 1. oktobra samo domaćinstva na regulisanom tržištu električne energije	OVDE
Poljska traži od EU da odobri dodatnu državnu pomoć za ugljenokope	OVDE
Eurelectric: Uzlet „zelene“ električne energije	OVDE
HEPI: Cene električne energije u 32 evropska glavna grada u septembru 2020.	OVDE
Evropa: Prosečne cene električne energije u državama; nedelja 20-27 sept. 2020.	OVDE
Zeleno svetlo za bespovratna sredstva EU vredna gotovo milijardu evra	OVDE
ACER: Većina transevropskih energetske projekata alocira troškove na teritorijalnoj osnovi	OVDE
ACER: Dekarbonizaciju gasnog sektora EU bazirati na postojećem dizajnu tržišta	OVDE
HEPI: Cene prirodnog gasa u 32 evropska glavna grada u septembru 2020.	OVDE
Najveći trgovci naftom jačaju ulaganja u zelenu energiju.....	OVDE
IEA: Hitno nam treba CCS tehnologija.....	OVDE
Ulaganja u naftu i gas će pasti, a zatim se oporaviti	OVDE
Gasprom: Ove godine u Evropu 170 mlrd m3 gasa po ceni od 130\$	OVDE

EK otvorila dubinsku istragu o belgijskom mehanizmu kapaciteta

BRISSEL - Evropska komisija otvorila je dubinsku istragu kako bi procenila je li belgijski mehanizam kapaciteta za zaštitu sigurnosti snabdevanja električnom energijom u skladu s pravilima EU o državnoj pomoći, prenosi portal Europa.eu.

Izvršna potpredsednica Margaret Vestager, zadužena za politiku konkurencije, rekla je: „Ako nisu dobro dizajnirani, mehanizmi kapaciteta mogu izazvati veće cene električne energije za potrošače, pružiti neopravdane prednosti određenim energetske operaterima ili ometati protok električne energije preko granica EU. Sada ćemo dodatno istražiti je li nacionalni mehanizam kapaciteta koji Belgija planira da uvede u skladu s pravilima EU o državnoj pomoći, kako bi se osiguralo da je isplativ i da ne dovodi do nepotrebnog narušavanja konkurencije.“

Belgija je obavestila Komisiju o svojim planovima za uvođenje nacionalnog mehanizma kapaciteta koji bi zamenio bi Belgijsku stratešku rezervu koju je Komisija odobrila prema pravilima EU o državnoj pomoći 2018. godine.

U okviru mehanizma kapaciteta, korisnici bi bili izabrani putem aukcije i ostvarili pravo na plaćanje kapaciteta za vreme trajanja sporazuma o kapacitetu (koji bi se kretao između jedne i 15 godina).

Mehanizmom kapaciteta Belgija želi da obezbedi sigurnost snabdevanja električnom energijom, posebno s obzirom na odluku da postupno ukida sve nuklearne kapacitete do 2025. godine.

Preliminarno mišljenje Komisije je da Belgija do sada nije dovoljno pokazala, niti pravilno kvantifikovala moguća buduća pitanja adekvatnosti resursa na belgijskom tržištu električne energije, pa bi podrška predviđena mehanizmom kapaciteta mogla dovesti do prekomerne rezerve kapaciteta.

Osim toga, Komisija strahuje da mera može diskriminisati određene tehnologije (npr. obnovljive kapacitete) ili nepravedno ograničiti učešće prekograničnih kapaciteta.

Najzad, Komisija će ispitati hoće li se takozvani „prihodi od zagušenja“ koje bi operator prenosnog sistema ostvario dodelom prava pristupa sistemu inostranim vlasnicima kapaciteta da učestvuju u mehanizmu kapaciteta, efikasno podsticao daljnju međusobnu povezanost između Belgije i susjednih zemalja i izazivao negativne efekte na konkurenciju i trgovinu.

Analiza EK o mehanizmima kapaciteta

BRISSEL - Izveštaj o rezultatima istraživanja Komisije o mehanizmima kapaciteta iz 2016. godine stvorio je osnovu za blisku saradnju između Komisije i država članica EU kako bi se osiguralo da mehanizmi kapaciteta budu dobro osmišljeni i da odgovaraju svojoj svrsi.

Izveštaj sektorske analize potvrdio je da mehanizmi kapaciteta mogu biti neophodni tamo gde tržišna ograničenja i regulatorni propusti blokiraju cenovne signale neophodne za održavanje odgovarajućeg nivoa sigurnosti snabdevanja.

Međutim, izveštaj je jasno stavio do znanja da su pravila EU o državnoj pomoći važna kako bi se osiguralo da mehanizmi kapaciteta ne deluju kao zakulisne subvencije za određene tehnologije ili izazivaju druga neprimerena narušavanja konkurencije ili dovode do previsokih cena za potrošače električne energije.

Od objave sektorske analize, Komisija je odobrila nekoliko mehanizama kapaciteta. Sve odluke mogu se naći na posebnoj [web stranici](#) Komisije.

Postizanje EU ciljeva emisije za 2030: Moguća misija?

BRISSEL - Nedavno saopštenje Evropske komisije, [Jačanje evropske klimatske ambicije do 2030.](#) godine, i prateća [Procena učinka](#) (IA) sadrže dva ključna cilja, piše **Euractiv**.

Prvo, predloženo je smanjenje emisije gasova staklene bašte (GHG) za 55% do 2030. godine u odnosu na nivo iz 1990. godine. Drugo i implicitno, unutar 55% je povećanje količine obnovljive električne energije na 65% bruto proizvodnje. Predlozi za energetska efikasnost usko su povezani sa ciljem obnovljive električne energije.

Prema računici analitičara koje je konsultovao **Euractiv**, EU27 će u proseku tokom sledećih 10 godina morati da smanji emisije GHG za 178 megatona godišnje da bi dosegla cilj od -55%. Između 1990. i 2017. prosečno smanjenje emisije iznosilo je oko 50 megatona godišnje.

To objašnjava poruku Komisije da će za postizanje cilja od 55% do 2030. biti potrebna drastična promena u smanjenju emisija - tj. gotovo utrostručenje postojećih napora.

U slučaju obnovljivih izvora, situacija će zahtevati još jedan stepenik promena. Prema **Eurostatu**, bruto proizvodnja električne energije u EU-27 je 2019. bila oko 2.900TWh. Osnovni scenario Komisije (što je stari cilj od - 40% emisija GHG do 2030.) ukazuje na potrošnju električne energije do 2030. godine od 3.116 TWh.

S obzirom na nameru smanjenja emisija u saobraćaju i iz sistema grejanja putem mera elektrifikacije, procenjujemo da će bruto proizvodnja struje do 2030. zahtevati da bude oko 3.500TWh, piše Euractiv.

Prema scenarijima smanjenja emisija od 55%, Komisija procenjuje da će vetro i PV kapaciteti obezbediti oko 48% bruto proizvodnje u 2030. godini, tj. 1.650TWh od 3.500TWh.

Do 2019. godine PV i vetar obezbeđuju 1,18TWh, odnosno 334TWh iz instalirane baze od 150GW (vetar) i 131GW (PV).

Izraženo na drugi način, EU27 treba da izgradi tokom 10 godina 36 GW godišnje vetro kapaciteta i 32 GW godišnje solarnih PV elektrana.

Problem viška obnovljive energije u sistemu

BRISEL - Prema analizi *Euractiva*, na primeru nemačkog i španskog elektroenergetskog sistema, najmanje 7,5% električne energije proizvedene iz OIE bilo bi višak u odnosu na potrebe tih zemalja, ako bi se ostvario scenario udela OIE od 40% ili više u ukupnom energetsom miksu EU-27.

Trenutno tu "zelenu energiju" te dve zemlje izvoze. Očigledno je da, kako i druge države članice budu uvećavale OIE kapacitete, smanjivaće se mogućnost izvoza „viška“ obnovljive električne energije, konstatuje portal.

ACER: Ima li EU dovoljno izvora električne energije - za buduće potrebe

LJUBLJANA - Evropska Agencija za saradnju energetske regulatora (ACER) objavila je u 5. oktobra dve odluke o metodologijama za procenu da li Evropska unija, kao celina, ima dovoljno izvora električne energije za zadovoljenje svojih budućih potreba .

Radi se o [Metodologiji za procenu adekvatnosti evropskih resursa](#) i

[Metodologiji za izračunavanje vrednosti izgubljenog snabdevanja \(VoLL\), troška novog unosa za odgovor za proizvodnju ili potrošnju i standard pouzdanosti](#)

Ove metodologije, propisane zakonodavstvom o paketu čiste energije, ključne su za osiguravanje i poboljšanje sigurnosti snabdevanja električnom energijom u Evropi, navodi ACER.

Bugarska: Od 1. oktobra samo domaćinstva na regulisanom tržištu električne energije

SOFIJA - Od 1 oktobra 2020., u skladu sa izmenama Zakona o energetici Bugarske, kupci priključeni na niski napon koji ne pripadaju kategoriji domaćinstava, dužni su da napuste regulisano tržište električne energije i odaberu snabdevača sa slobodnog tržišta.

Ukupno će ovo uticati na oko 300.000 kupaca a prema proračunima regulatorne agencije (KEVR), ovi potrošači koji su trenutno na regulisanom tržištu, čine jednu trećinu tog tržišta (sa potrošnjom od 4.500.000 MWh).

Primenom ovih amandmana, uređeno tržište će biti smanjeno na 10.000.000 do 10.500.000 MWh, a pravo na regulisano snabdevanje imaće samo domaćinstava.

Ovaj predlog predstavlja najveću reformu bugarske energetike u poslednjih nekoliko godina, piše portal *investor.bg*.

Kao rezultat zakonskih izmena, čak i najmanji maloprodajni objekti moraću da izađu na slobodno tržište i potpišu ugovor sa izabranim trgovcem električnom energijom. Oni i sada imaju pravo da izađu na slobodno tržište, ali većina se odlučila da ostane u regulisanom segmentu, zbog fiksnih cena.

Razlozi uvođenja ovih izmena povezani sa zahtevima Evropske unije za liberalizaciju tržišta električne energije u skladu sa direktivom Evropskog parlamenta i Saveta EU od 5. juna 2019. godine.

Ova reforma odlagana je nekoliko godina zbog „političkog rizika“, ali su bugarske vlasti požurile sa liberalizacijom tržišta jer je to uslov za uvođenje mehanizma kapaciteta.

Do sada je slobodno tržište bilo obavezno samo za srednjenaponske nerezidencijalne kupce, dok bugarska domaćinstva još uvek mogu da biraju između regulisane cene i ponude na slobodnom tržišta.

Nerezidencijalni kupci koji nisu uspjeli da do 1. oktobra zaključe ugovor na slobodnom tržištu dobijaće električnu energiju od dosadašnjeg snabdevača ali po slobodno dogovorenim cenama pod standardnim ugovorom.

Takvi standardni ugovori biće ponuđeni do 30. juna iduće godine, posle čega će ti kupci biti službeno prebačeni na snabdevača u krajnjem utočištu. To bi značajno povećalo stope po kojima kupac plaća električnu energiju.

Do 1. januara 2021. godine u okviru će se otvoriti centralna web platforma za upoređivanje cena električne energije zasnovana pod kontrolom Regulatorne komisije za energiju i vodu i biće dostupna svi bugarskim kupcima sa godišnjom potrošnjom manjom od 100 MWh.

Poljska traži od EU da odobri dodatnu državnu pomoć za ugljenokope

VARŠAVA - Poljska očekuje da će Evropska komisija odobriti plan za postupno zatvaranje rudnika u vlasništvu njenog najvećeg proizvođača uglja PGG i pružanja veće javne pomoći industriji, iako su stručnjaci izrazili sumnju, piše **Reuters**.

Završavajući nedelje pregovora o restrukturiranju problematičnog PGG-a, poljska vlada postigla je ovih dana dogovor sa sindikatima kompanije o postupnom zatvaranju rudnika uglja do 2049.

Sporazum čeka na odobrenje Evropske komisije, a Poljska će zatražiti od izvršne vlasti EU da dopusti javnu pomoć, "posebno za finansiranje tekuće proizvodnje, kako bi se zajamčila stabilnost poslovanja kompanija uglja".

Predstavnici Evropske komisije nisu odmah odgovorili na pitanje Reutersa komentar.

Analitičari i ekolozi kritikovali su sporazum rekavši da je on u neskladu sa ciljem EU o klimatskoj neutralnosti i da u suprotnosti sa najnovijim predlogom Poljske za ubrzanje postupnog ukidanja uglja tako da njegov udeo u proizvodnji električne energije padne na 11% - 28% 2040. sa više od 70% sad.

Oni smatraju da Evropska komisija verovatno neće odobriti veću javnu pomoć poljskim rudnicima uglja, pošto je prethodno već bila pristala na određenu pomoć.

"Neće biti takvog odobrenja. Dodala javne pomoći za rad rudnika uglja zabranjena je propisima EU", rekla je Joana Flisovska, čelnica sektora klimatskih i energetske poslova u Grinpisu u Poljskoj.

Poljski dnevnik *Rzeczpospolita* rekao je da će u početku PGG primiti oko milijardu zlotā (oko 240 miliona dolara) godišnje iz državnog budžeta, koji će se otplaćivati kad počne da stvara profit. PGG, koji zapošljava oko 40.000 ljudi, troši 300 miliona zlotā (76,74 miliona dolara) na plate mesečno.

Uzlet „zelene“ električne energije

LONDON - Udruženje evropskih proizvođača električne energije *Eurelectric* konstatuje u novom Energetskom barometru da se energetski sektor uspešno približava cilju dekarbonizacije. Zaključuje se da se emisije ugljendioksida u tom sektoru smanjuju brže nego što se očekivalo, a udeo OIE se uspešno povećava.

U prvoj polovini ove godine dve trećine ukupne proizvodnje električne energije dobijeno je iz izvora s niskim udelom ugljenika, a tokom prošle godine "zelena proizvodnja" je rasla 10%.

U prvoj polovini godine OIE su u energetskom miksu dostigli 40%, a udeo uglja u proizvodnji niži je za 18%. Inače, u 2010. obnovljiva energija učestvovala je sa samo 20% u energetskom miksu u proizvodnji električne energije, dok su lani dostigli 34%, odnosno u proseku 40% u prvoj polovini 2020.

Ako se ovi trendovi nastave i ispune određeni uslovi, do 2030. udeo izvora s niskim emisijama u proizvodnji mogao bi dostići 80%.

Udeo nuklearne proizvodnje, koji je u prvoj polovini ove godine bio 26% pašće na 21%.

Prema procenama Eurelectrica, kako bi se do 2030. godine postigao 60% udela OIE u proizvodnji električne energije, trenutni kapacitet vetroelektrana trebalo bi da bude gotovo udvostručen, a kapacitet solarnih elektrana treba povećati za čak 2,9 puta u odnosu na trenutno stanje.

Eurelectric naglašava da bi zakonskim izmenama trebalo destimulisati rast uvoza jeftinije električne energije proizvedene iz fosilnih izvora iz trećih zemalja, koji se povećao s 3 TWh na više od 20 TWh godišnje u poslednjih pet godina, pri čemu su emisije iz njihove proizvodnje dva do tri puta veće nego u EU zemljama.

Cene električne energije u 32 evropska glavna grada u septembru 2020.

BEČ – Prenosimo najnovije tabele sa cenama električne energije za domaćinstva u 32 evropska glavna grada (EU-27, Švajcarska, V. Britanija i zemlje Energetske zajednice) u septembru 2020., koju za austrijskog energetskog regulatora (Energie-Control) i mađarsku regulatornu agenciju za energetiku i komunalne usluge (MEKH) priprema istraživačka i konsultantska firma za sektor potrošača VaasaETT. Ova studija je poznata pod nazivom HEPI (Indeks cena energije u domaćinstvu).

Tabela 1: Cene električne energije za domaćinstva uključujući takse:

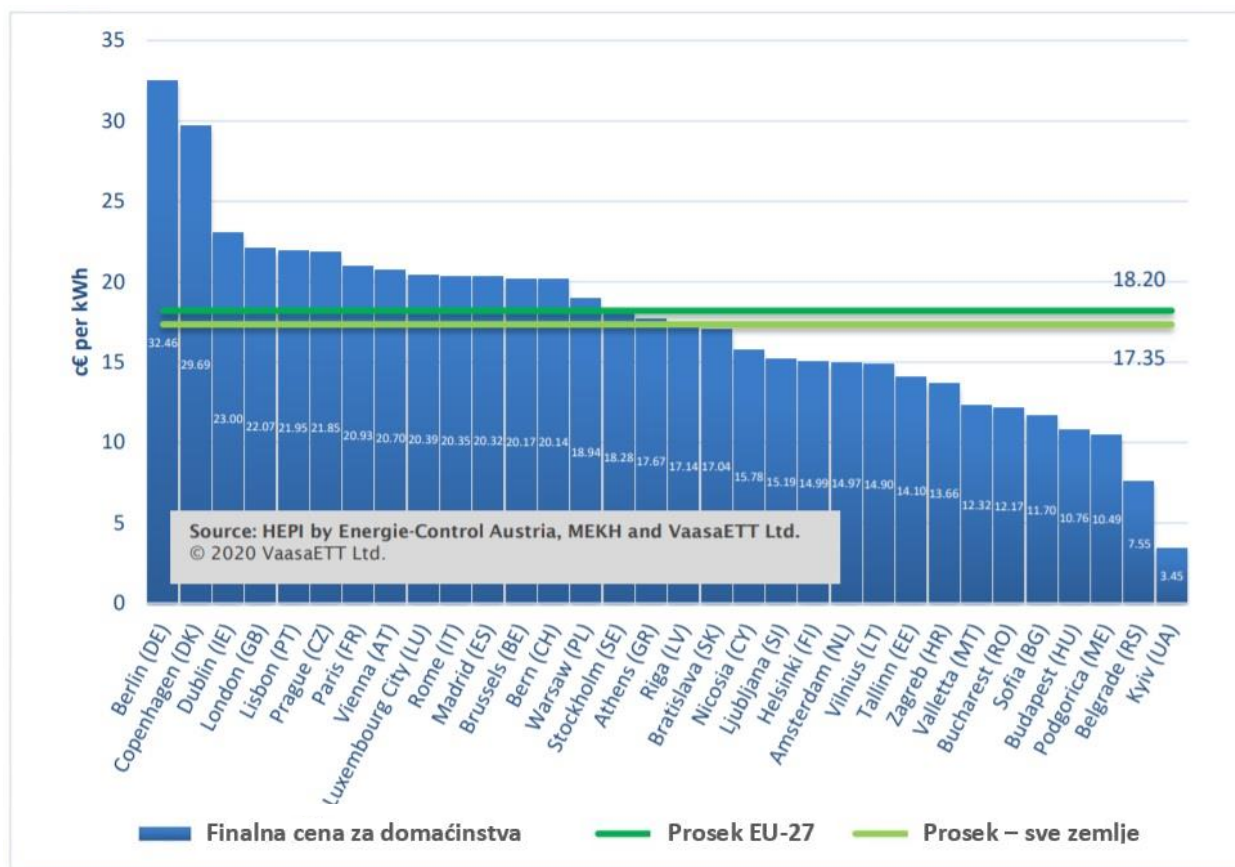
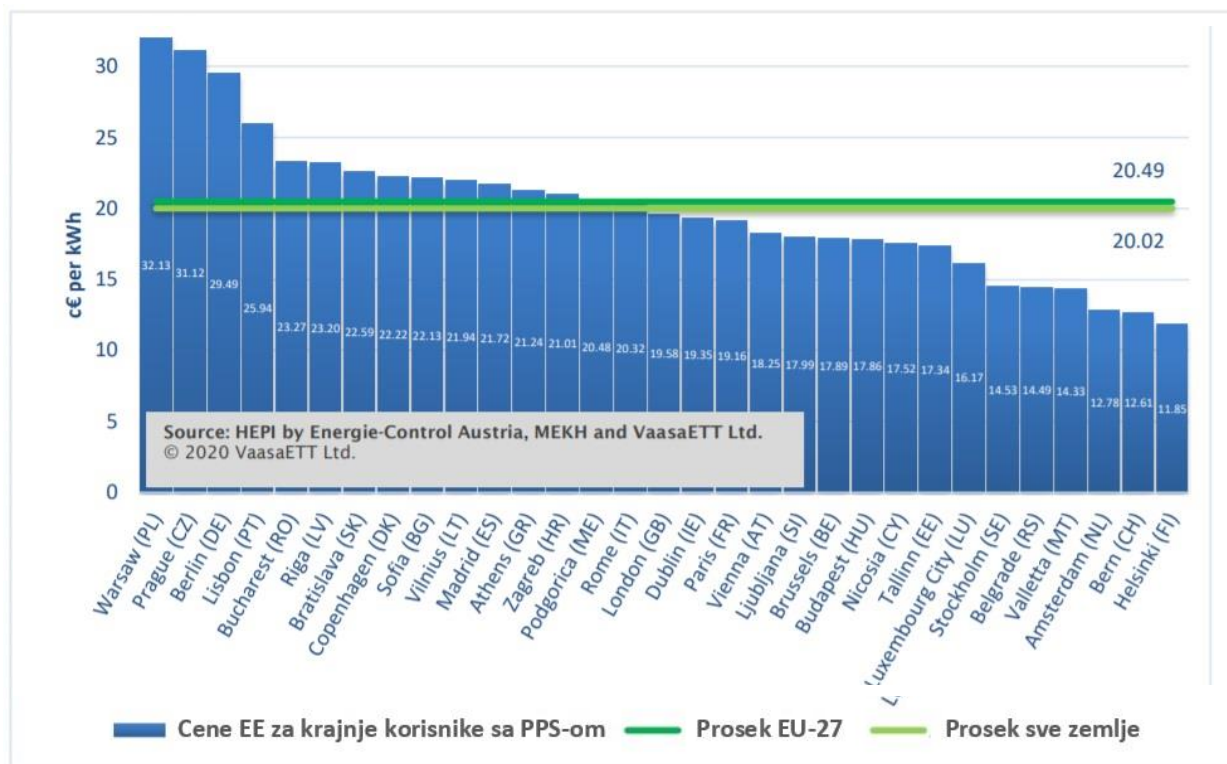

Tabela pokazuje da, zavisno od toga gde kupac živi u Evropi, cena koju plaća za utrošenu električnu energiju može varirati u 1:4,3. Ako se uključi Kijev, cena varira zapanjujućim odnosom 1 : 9,4, piše u izveštaju HEPI . Berlin i Kopenhagen su po ceni električne energije daleko najskuplji gradovi u Evropi, dok stanovnici Kijeva plaćaju najmanje račune, a iza njih građani Beograda, Podgorice i Budimpešte. U nominalnom smislu, cene u glavnim gradovima centralne i istočne Evrope (CIE) imaju tendenciju da su niže od proseka; Prag i Varšava su jedini glavni gradovi među zemljama CIE gde je cena električne energije iznad evropskog proseka.

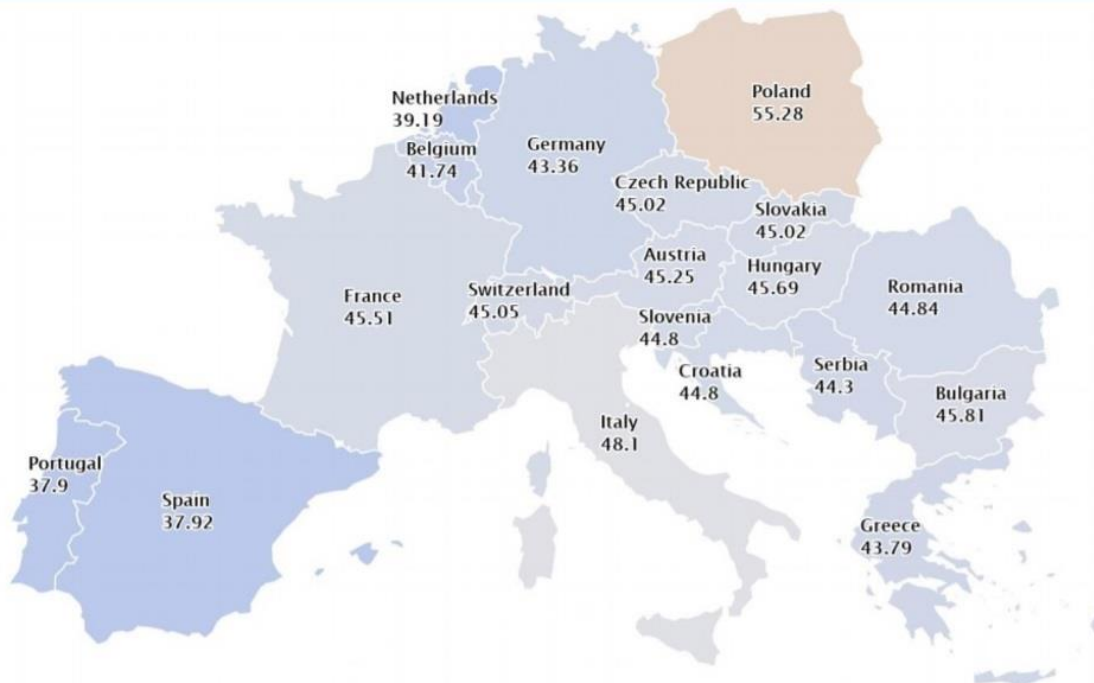
Slika se, naravno, menja kada su cene iskazane paritetom kupovne moći (PPS), stanovnika evropskih gradova. Tabela koja sledi.

Tabela 2: Cene električne energije za domaćinstva uključujući takse i PPS:

IENE: Prosečne cene električne energije – nedelja 21-27 septembar 2020

Zeleno svetlo za bespovratna sredstva EU vredna gotovo milijardu evra

BRISEL - Zemlje članice EU postrigle su 5. oktobra dogovor o predlogu Komisije za ulaganje 998 miliona evra u ključne evropske projekte energetske infrastrukture u okviru Instrumenta za povezivanje Evrope (CEF).

Finansijska pomoć će se pružiti za radove i studije na deset projekata, u skladu sa ciljevima Evropskog zelenog sporazuma; 84% sredstava ide za projekte električne energije ili pametnih mreža, piše *eureporter*.

Najveći iznos ide za Baltički sinhronizacijski projekat (720 miliona evra), radi bolje integracije tržišta električne energije Estonije, Letonije, Litvanije i Poljske.

Među 10 projekata dva su za prenos električne energije, jedan za pametne električne mreže, šest za transport CO2 i jedan za prirodni gas.

ACER: Većina transevropskih energetskih projekata alocira troškove na teritorijalnoj osnovi

LJUBLJANA - Većina odluka o prekograničnoj raspodeli troškova (CBCA) za transevropsku energetska infrastrukturu zasniva se na takozvanom teritorijalnom principu, tako da svaka država pokriva troškove projekta na svojoj teritoriji bez prekograničnih isplata

kompenzacija, navodi evropska Agencija za saradnju energetskih regulatora (ACER) u izveštaju od 24. septembra.

Agencija takođe dodaje da su ove odluke čvrsto povezane sa uslovima za pristup sredstvima iz EU Instrumenta za povezivanje Evrope (CEF) čiji je cilj promovisanje rasta putem infrastrukture.

Šta je CBCA odluka?

Na osnovu analize troškova i koristi, odluke CBCA mogu dovesti do podele troškova između zemalja koje imaju značajnu korist od EU projekta od zajedničkog interesa (PCI).

Na primer, jedna ili više zemalja neto korisnica pružaju kompenzacijske isplate jednoj ili više zemalja koje iskazuju neto negativan uticaj od implementacije projekta (nosioci troškova).

Međutim, u praksi, kako pokazuje izveštaj, većina odluka sledi takozvani teritorijalni princip.

Glavni nalazi izveštaja:

- Samo 21% CBCA odluka uspostavlja prekogranična plaćanja između zemalja domaćina ili na neki drugi način odstupaju od tradicionalnog pristupa.
- Pronađena je snažna veza između odluka CBCA i zahteva za finansiranje EU za radove u okviru programa CEF. 90% projekata električne energije i 57% gasa za koje je odluka CBCA donesena do juna 2019. godine - rok za poslednji zaključeni poziv CEF-a - dodeljeno je bespovratnim sredstvima za radove.
- Broj CBCA-ova postao je uravnotežen između prirodnog gasa i električne energije nakon početne dominacije gasnih projekata.
- 75% odluka CBCA zaključuje se za projekte koji se nalaze u baltičkoj regiji i između država članica EU u centralnoj i istočnoj Evropi.

- Nacionalne regulatorne agencije (NRA) postigle su sporazume u svim slučajevima, osim u dva, koji su upućeni ACER-u.
- Što se tiče učešća, NRA iz Letonije (10), Estonije (7), Litvanije (7), Poljske (5), Bugarske (4), Francuske (4) i Rumunije (4) najviše su bile uključene u odluke CBCA.

Budućnost CBCA

Odluke CBCA mogu igrati važniju ulogu za sprovođenje prekograničnih projekata u godinama koje dolaze. Biće potrebno više interkonekcija električne energije kako bi se olakšala integracija povećane proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora s obzirom na ciljeve dekarbonizacije, kao što je raspoređivanje ogromnih offshore kapaciteta za proizvodnju vetra.

Ovi događaji mogu rezultirati ne samo promenom u uvođenju elektroenergetske infrastrukture, već i manje teritorijalnim pristupom raspodeli troškova, posebno u slučaju da mnoge države članice postanu „tranzitne zemlje“ za razliku od „zemalja koje se ne preuzimaju“.

U gasu, obnovljene interkonekcije mogle bi omogućiti panevropsko tržište dekarbonizovanih prirodnih gasova poput vodonika i podržati integraciju više obnovljivih izvora energije.

Potrebne su robusne i pouzdane analize troškova i koristi kako bi se donosioci odluka informisali o raspodeli očekivanih koristi preko granica.

Stav ACER-CEER o reviziji TEN-E uredbe i upravljanju infrastrukturom odražava se na dosadašnju upotrebu CBCA odluka i sadrži predloge za poboljšanje odnosa između CBCA i CEF, između ostalog, preispitivanjem njihove obavezne veze.

ACER: Dekarbonizaciju gasnog sektora EU bazirati na postojećem dizajnu tržišta

LJUBLJANA - Zajednička pravila koja regulišu transportne gasovodne sisteme doprinela su u poslednjih pet godina većoj konkurenciji i boljim cenama u EU, stoji u najnovijem Godišnjem izveštaju o rezultatima praćenja veleprodajnih internih tržišta električne energije i prirodnog gasa (MMR), koji je 23. septembra objavila EU Agencija za saradnju energetske regulatora (ACER).

Agencija takođe preporučuje da se svaka nadogradnja pravila čiji je cilj dekarbonizacija gasnog sektora temelji na trenutnom EU dizajnu tržišta.

Rezultati praćenja tržišta gasa pokazuju da su zajednička pravila koja regulišu pristup i rad EU sistema za transport gasa - mrežna pravila - doprinela visokim nivoima integracije cena

prirodnog gasa između država članica EU, povećala konkurenciju na strani ponude i pomogla u stvaranju likvidnih tržišta na veliko u poslednjih pet godina.

Kako bi očuvala ovu situaciju na tržištu, Agencija preporučuje bržu primenu EU pravila mreže, kako bi se tržišni okvir prilagodio kao odgovor novim uslovima na tržištu.

MMR takođe pokazuje da prisustvo sve više likvidnih čvorišta i veliki kapaciteti EU za regasifikaciju i skladištenje privlače globalne snabdevače LNG-a u Evropu.

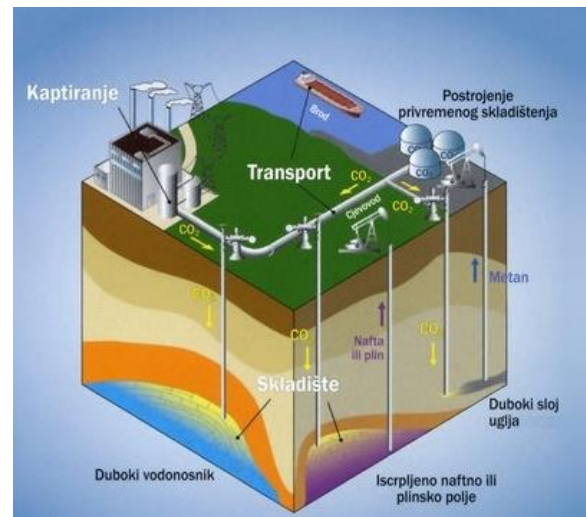
U situaciji prevelike ponude LNG-a na tržištu Evrope, SAD i Rusija snizile su cenu gasa na rekordno niske nivoe, smanjujući EU račun za gasa za 29 milijardi evra, prema podacima Evropske komisije.

Analiza takođe pokazuje da tzv. ugljenično neutralni gasovi čine relativno mali udeo u potrošnji gasa u EU od oko 4% (pretežno biogas).

Stoga ACER preporučuje da se svaka nadogradnja pravila internog tržišta gasa vezano za dekarbonizaciju sektora temelji na trenutnom dizajnu tržišta, tako da prelazak na CO₂ neutralan gas ne izazove fragmentacije tržišta duž državnih granica i zadrži značajne koristi za potrošače.

IEA: Hitno nam treba CCS tehnologija

PARIZ - Ako države nameravaju ići ka cilju ugljenične neutralnosti nužno je potreban globalni razvoj sistema za hvatanje i skladištenje ugljen-dioksida (CCS), objavila je Međunarodna agencija za energetiku.

Da bi to bilo ostvarivo trebalo bi uhvatiti i pohraniti 800 miliona tona (mt) CO₂ u 2030. u odnosu na današnjih 40 mt, objavila je IEA. U tu tehnologiju bi trebalo investirati do 160 milijardi USD do 2030., deset puta više nego u protekloj dekadi. "Bez toga, naše klimatske i energetske ciljeve nije moguće dostići", kazao je čelnik IEA Fatih Birol.

Priča o CCS-u uglavnom govori o neostvarenim očekivanjima pošto nije bilo komercijalnih podsticaja, kapitalni troškovi su veliki a javnost se tome opire, posebno kad se radi o skladištenju ugljenika u podmorju. IEA navodi da je tehnologija dobila "značajan podsticaj" ove godine. Trenutno se najavljuje više od 30 novih projekata, a vlade i industrija se obavezuju na gotovo četiri milijarde investicija u CCS samo ove godine, kazao je Birol na webinaru, piše Reuters. Birol je izjavio da se Agencija nada da će CCS-tehnologije "ove dekade postati komercijalno održive".

Cene prirodnog gasa u 32 evropska glavna grada u septembru 2020.

Tabela: Cene prirodnog gasa za domaćinstva uključujući takse:

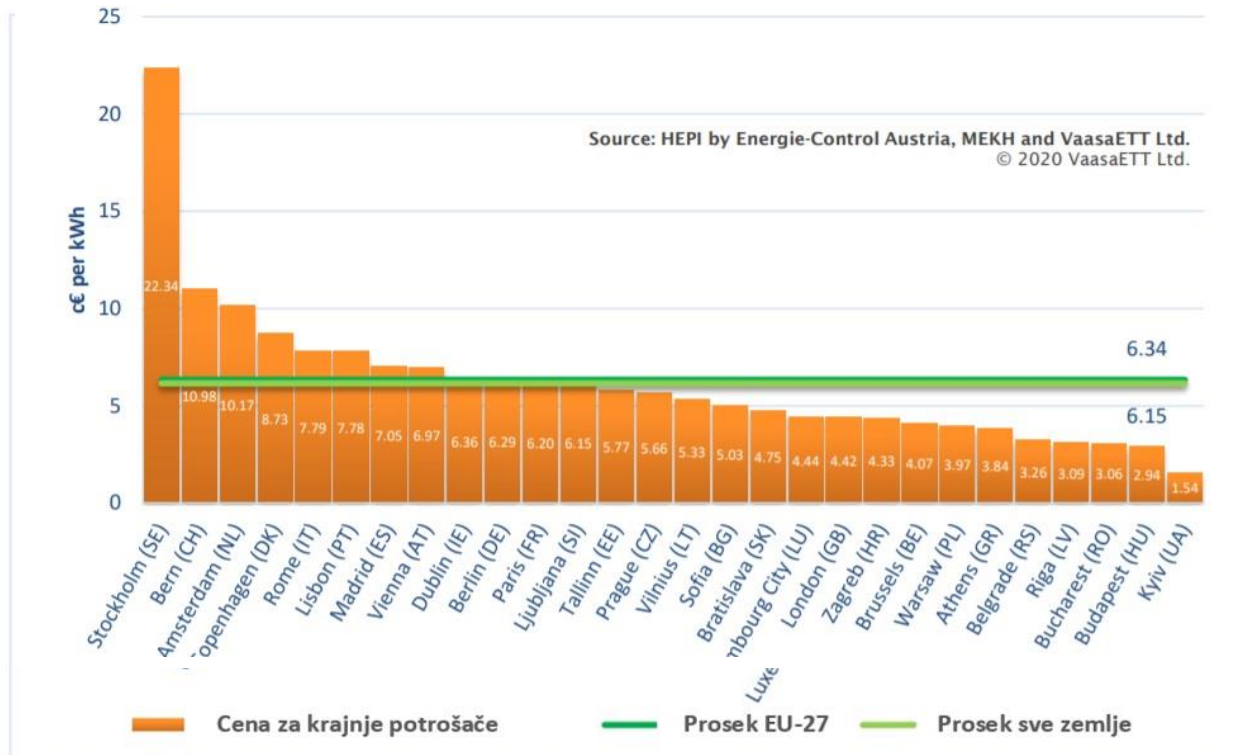
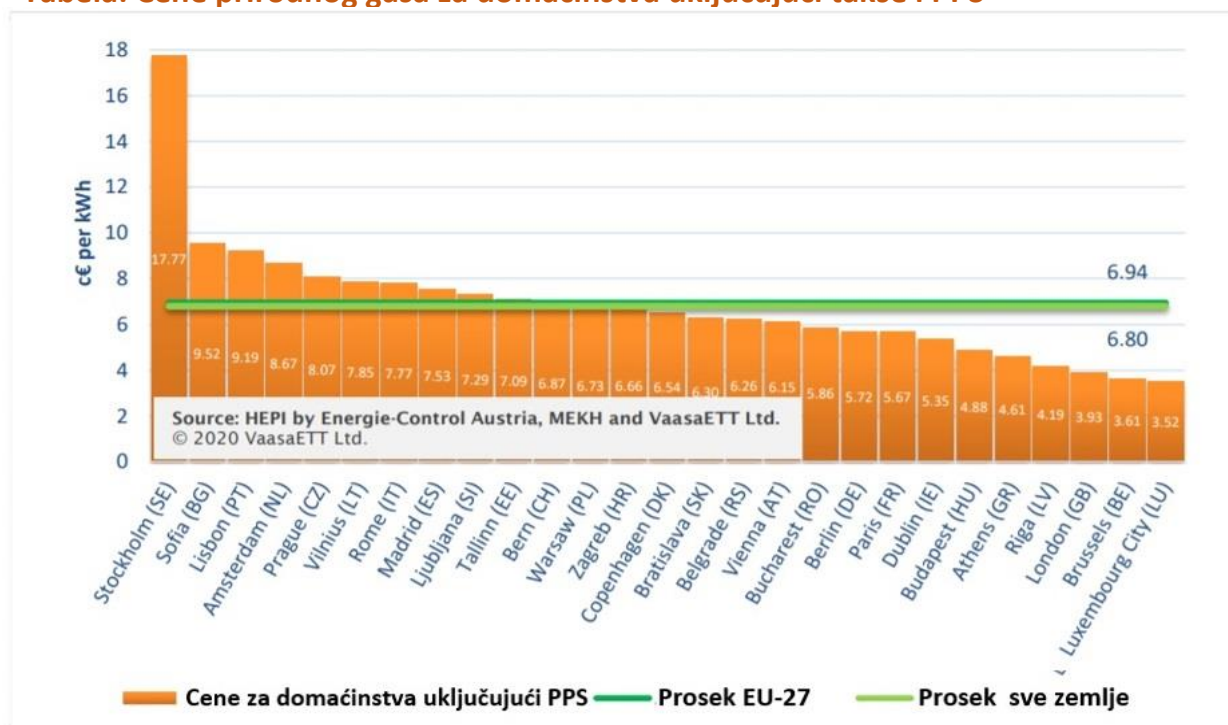

Tabela: Cene prirodnog gasa za domaćinstva uključujući takse i PPS

Gasprom: Ove godine u Evropu 170 mlrd m3 gasa po ceni od 130\$

MOSKVA - Ruski gasni gigant Gasprom očekuje da će ove godine isporučiti kupcima na tržištu Evrope najmanje 170 milijardi kubnih metara (bcm) prirodnog gasa, što je manje u odnosu na 199 milijardi kubika plasiranih u 2019. godini, rekao je u utorak jedan od čelnih menadžera kompanije.

Sergej Komlev, zadužen za cene u Gazprom Export-u, izvoznj podfirmi Gasproma, takođe je na online konferenciji rekao da bi prosečna cena gas kompanije na tržištu Evrope ove godine trebalo da bude blizu 130 dolara za 1.000 kubnih metara.

Prema podacima Gasproma, koje prenosi **S&P Global Platts**, prosečna realizovana cena gasa na tržištu Evrope u 2019. godini iznosila je 203 dolara za 1.000m3, što je bilo 17% manje od cene iz 2018..

Najveći trgovci naftom jačaju ulaganja u zelenu energiju

LONDON - Najveći svetski trgovci berzanskim robama nameravaju da pojačaju svoja ulaganja u obnovljive izvore energije (OIE), sa porastom potražnje za čistim gorivima i spremnosti investitora da ulože novac u zelene projekte, piše **S&P Global Platts**.

Trafigura veruje da OIE može, uz naftu i metale, postati "treći stub" njenih poslova, rekao je u utorak generalni direktor te trgovačke kuće Jeremy Weir.

Dan ranije Trafigura je najavila zajedničko ulaganje s upraviteljem fondova IFM Investors u 2 GW solarnih i vetro elektrana i projekata za skladištenje energije.

Većina svetskih trgovačkih kuća veći deo zarade ostvaruje na tržištima nafte i gasa, gde se očekuje pad potražnje u narednim decenijama, dok obnovljivi izvori cvetaju i njihov udeo u globalnom energetsom miksu trebao bi da poraste s 5% u 2018. na 45% do 2050. godine, prema prognozi BP-a.

Marco Dundand, čelnik trgovca naftom Mercuria, rekao je da "treba biti pomalo oprezan, ali ako neko planira da bude na tržištu kroz deset godina, a ne želi biti u OIE, mislim da će to biti teško".

Vitol, najveći svetski trgovac naftom, već ima u mreži oko 500 MW svojih OIE kapaciteta i planira da to duplira u narednih nekoliko godina, rekao je njegov izvršni direktor Russell Hardy. Viši investicioni menadžer Vitola Steve Brann upozorio je, doduše, ovih dana da je na tržištu OIE velika gužva, a glavni prinosi uglavnom su "znatno ispod 10%".

U međuvremenu, suparnički trgovac Gunvor postavio je sebi cilj da uloži 10% kapitala kompanije u OIE, rekao je njegov glavni izvršni direktor Torbjorn Tornqvist.

Ulaganja u naftu i gas će pasti, a zatim se oporaviti

OSLO - Iznos novog novca koji ide u finalne investicione odluke (FID) za naftne i gasne projekte opasće ove godine na oko 53 milijarde dolara, bezmalo četiri puta manje u odnosu na 190 milijardi dolara iz 2019., procenila je ugledna konsultantska firma **Rystad Energy**.

Visina FID-ova udvostručiće se, međutim, sledeće 2021. godine i premašiti nivo pre pandemije već od 2022. godine, ocenili su analitičari norveške kompanije, prenosi u sredu **Oilprice.com**.

